

Herrarna först

En granskning av Tidöregeringens
jämställdhetspolitik

**JÄMSTÄLLDHETS
INSTITUTET**

Herrarna först
– en granskning av Tidöregeringens jämställdhetspolitik

Jämställdhetsinstitutet
Rapportförfattare: Maja Lundqvist
Formgivning: Malin Trotzig
ISBN 978-91-989653-0-8

Innehåll

Sammanfattning	4
Att kunna leva på sin inkomst	4
Att kunna arbeta ett helt arbetsliv	4
Att kunna kombinera arbete med familjeliv	4
Rapportens rekommendationer	5
Inledning	6
Rapportens förutsättningar	6
Jämlik jämställdhet	6
Viktiga begrepp	7
Kriterierna för rapporten	7
Vad innebär jämlik jämställdhet i praktiken?	8
Tidöpolitiken och jämlik jämställdhet	9
Att kunna leva på sin inkomst	10
De politiska förändringarna under mandatperioden	11
Att kunna jobba ett helt arbetsliv	13
De politiska förändringarna under mandatperioden	14
Att kunna kombinera arbete och familjeliv	16
De politiska förändringarna under mandatperioden	17
Sammanfattande analys	18
Tidöregeringen och att kunna leva på sin inkomst	18
Tidöregeringen och att kunna jobba ett helt arbetsliv	18
Tidöregeringen och att kunna kombinera jobb och familjeliv?	18
Sammanfattande slutsats	18
Så kan Sverige bli jämställt	20
Ekonomiska åtgärder	20
Arbetsmarknad och arbetsliv	20
Familjepolitik och obetalt arbete	20
Referensförteckning	21

Sammanfattning

Den här rapporten granskar jämställdhetsutvecklingen under Tidöregeringens mandatperiod, mellan oktober 2022 och december 2025. Granskningen görs utifrån begreppet **jämlik jämställdhet**, med fokus på samspelet mellan kön och klass.

Analysen bygger på tre centrala förutsättningar för att nå målet om ett jämställt samhälle: att kunna leva på sin inkomst, att kunna arbeta ett helt arbetsliv och att kunna kombinera arbete med familjeliv.

Rapporten kommer fram till att Tidöregeringens politik har förstärkt skillnaderna beroende på klass och kön i Sverige. De ekonomiska klyftorna har ökat och utvecklingen mot ett jämställt samhälle har försvagats.

Att kunna leva på sin inkomst

Jämställdheten har backat när det kommer till möjligheten att kunna leva på sin inkomst:

- Reallönerna har backat eller stått stilla. Samtidigt har samhällets stöd minskat, vilket särskilt försämrat den ekonomiska situationen för kvinnor med samhällets redan lägsta inkomster.
- Skattepolitiska omprioriteringar, som jobbskatteavdrag, höjd gräns för statlig skatt och ökat rutavdrag har främst gynnat landets höginkomsttagare. Kvinnor – och särskilt arbetarkvinnor – har gynnats relativt minst av detta.
- Kvinnor med låga inkomster, särskilt i arbetaryrken och ensamstående mammor, har fått minskad ekonomisk trygghet under perioden. Fler än tidigare lever under marginalen.

Att kunna arbeta ett helt arbetsliv

Jämställdheten har backat när det kommer till möjligheten att kunna arbeta ett helt arbetsliv:

- Arbetsvillkoren i kvinnodominerade yrken, framför allt arbetaryrken inom välfärden, har försämrats när finansieringen till regioner och kommuner relativt sett har minskat. Detta har lett till ökad arbetsbelastning, sämre arbetsmiljö och högre sjukfrånvaro.
- Regeringen har varken sett över de otrygga anställningarna eller ofrivilliga deltiderna, där arbetarkvinnor dominerar. Detta har slagit hårt mot gruppen, i kombination med växande arbetslöshet, sänkt a-kassa, en arbetsförmedling som inte fungerar tillräckligt väl samt försämrade socialförsäkringar.
- Förutsättningarna att arbeta fram till pensionsåldern har inte stärkts i takt med höjd pensionsålder, något som särskilt slår mot kvinnor i arbetaryrken.

Att kunna kombinera arbete med familjeliv

Jämställdheten har backat när det kommer till möjligheten att kunna kombinera arbete med familjeliv:

- De familjepolitiska stöden, som barnbidrag, underhållsstöd och bostadsbidrag, har försvagats i reala termer. Det försvårar särskilt för arbetarkvinnor, ensamstående mammor och kvinnor med utländsk bakgrund ekonomiskt. Detsamma gäller förslaget om bidragstak, liksom de hårdare regler för försörjningsstöd.
- Tillgången till barnomsorg på obekvämt arbetstid har försämrats under perioden. Att kombinera familj och arbete har därmed blivit svårare för framför allt arbetarkvinnor med små barn.
- Fördelningen av obetalt hem- och omsorgsarbete, liksom omsorg av närstående, är fortsatt ojämnt mellan könen. Att åtgärda detta har heller inte prioriterats av regeringen.

Rapportens rekommendationer

Det är möjligt att skapa ett jämställt Sverige där klass och kön inte avgör människors livsvillkor. Nedan presenteras rapportens rekommendationer för att uppnå jämlik jämställdhet.

- **Indexera det ekonomiska skyddsnetet efter inflation.** Detta gäller försörjningsstöd, barnbidrag, underhållsstöd, bostadsbidrag, föräldrapenning samt socialförsäkringar och a-kassa.
- **Reformera skatte-, socialförsäkrings- och pensionssystemen ur ett jämställdhetsperspektiv** för att motverka att ofrivilligt deltidsarbetande, lågavlönade och personer med osäkra anställningar missgynnas.
- **Permanent och indexera statsbidrag till kommuner och regioner** för långsiktiga förbättringar av arbetsvillkor och kvalitet i välfärden.
- **Främja heltidsarbete i kvinnodominerade yrken**, minska ofrivillig deltid och säkerställ tryggare anställningar.
- **Förbättra arbetsmiljön i välfärdsyrken** genom ökad bemanning, minskad arbetsbelastning, stärkt psykosocialt stöd och maxtak för barngrupper i skola och förskola.
- **Säkerställ lika lön och utvecklingsmöjligheter** genom systematiska lönekartläggningar och tillämpning av Lönetransparensdirektivet.
- **Stärk etableringen på arbetsmarknaden för utrikesfödda kvinnor** genom kombinerade insatser med språk, praktik, mentorskap och nätverk.
- **Inför generell arbetstidsförkortning**, exempelvis 35-timmarsvecka, med särskilt fokus på kvinnor i arbetaryrken.
- **Stärk den offentliga välfärden** genom god äldreomsorg samt avgiftsfri barnomsorg med flexibla öppettider.
- **Individualisera föräldraförsäkringen och använd ekonomiska styrmedel** för ett mer jämställt uttag av föräldraledighet.
- **Synliggör, minska och följ upp obetalt arbete** genom informationsinsatser, utbildning, policyåtgärder och tydliga krav inom jämställdhetspolitiken.
- **Höj lägstanivån i föräldraförsäkringen** för att säkerställa ekonomisk trygghet även för personer med låga eller oregelbundna inkomster.

Inledning

”Efter en halv mandatperiod med Tidöregeringen står det klart att jämställdheten i Sverige har tagit steg tillbaka.”¹ Så skrev Clara Berglund, generalsekreterare för Sveriges kvinnoorganisationer, i en debattartikel i *Dagens Nyheter* bara ett halvår efter valet 2022.

Sverige, som länge lyfts fram som ett av världens mest jämställda länder, bedöms nu av både civilsamhällsorganisationer och myndigheter vara på väg i motsatt riktning.

Sveriges jämställdhetsarbete har vilat på ett långsiktigt politiskt arbete. Genom satsningar på välfärd, lagstiftningar och riktade reformer har staten skapat förutsättningar för att kvinnor och män gradvis har fått alltmer lika möjligheter till arbete, ekonomisk trygghet och inflytande.

Mycket talar nu för att jämställdhetsarbetet tappat fart, något bland andra Jämställdhetsmyndigheten påtalat.² Redan innan valet 2022 varnade organisationen Kvinna till Kvinna att en regering bestående av Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna skulle få negativa konsekvenser för jämställdheten.³

Mot denna bakgrund uppstår en central fråga: **har regeringens politik sedan 2022 gjort Sverige mer jämställt?**

Syftet med den här rapporten är att granska hur regeringens ekonomiska och politiska beslut har påverkat jämställdheten mellan kvinnor och män. Särskilt fokus läggs på arbetsliv, familjeliv och ekonomiska villkor.

Rapportens förutsättningar

Den här rapporten färdigställdes under hösten 2025 och utgår från den politik som Tidöregeringen har bedrivit från oktober 2022 till och med december 2025. Analysen omfattar genomförda beslut, framlagda propositioner och påbörjade utredningar under perioden. Därtill ingår remissvar och granskningsrapporter från exempelvis Jämställdhetsmyndigheten.

Underlaget bygger på offentliga källor: myndigheters statistik, regeringsdokument, propositioner, budgetunderlag samt information från regeringens och riksdagspartiernas hemsidor. Rapporten fokuserar på de mest betydelsefulla politiska förslagen och besluten under mandatperioden utifrån rapportförfattarens bedömning. Allt utifrån den grundläggande målsättningen om jämlik jämställdhet – med målsättningen om ett jämställt samhälle för alla.

Jämlik jämställdhet

Begreppet ”**jämlik jämställdhet**” hämtas från LO:s årliga *Jämställdhetsbarometer*, och används synonymt med ”facklig feminism”. Utifrån övertygelsen om att samhället inte blir jämställt utan fler perspektiv än kön, presenterar LO statistik och data för strukturella skillnader i arbets- och livsvillkor.

I boken *Feminism på riktigt – en granskning av riksdagspartiernas jämställdhetspolitik* likställs ”jämlik jämställdhet” med feminism och jämställdhetspolitik som inte nöjer sig med att kvinnor och män har lika rättigheter eller formella möjligheter.⁴

I stället betonas att **alla kvinnor och män**, även de som är mest ekonomiskt och socialt utsatta, ska ha **reella och likvärdiga livsvillkor**, utifrån ett klassperspektiv. Politiska insatser krävs, riktade till grupper som har en svagare position på arbetsmarknaden, särskilt arbetarkvinnor och kvinnor med begränsade ekonomiska marginaler. Jämlik jämställdhet handlar om att skapa faktiska förutsättningar för försörjning, stabila inkomster och möjligheten att kombinera arbete och omsorgsansvar.

Sammanfattningsvis innebär jämlik jämställdhet en **strukturellt förankrad** jämställdhetspolitik. Syftet är att minska både klassrelaterade och könsrelaterade skillnader i verkligheten, snarare än att enbart fokusera på grupper med starkare socioekonomisk ställning. Begreppet utgör den teoretiska grunden för den här rapporten.

Även etnicitet är ett viktigt perspektiv, eftersom det samverkar med kön och påverkar individens ekonomiska förutsättningar. Studier visar att utrikesfödda kvinnor har haft sämre inkomstutveckling än kvinnor med svensk bakgrund, vilket kan förstärka ekonomisk otrygghet. Att inkludera etnicitet i analysen bidrar därför till en mer nyanserad förståelse av strukturella skillnader i livsvillkor.⁵

Viktiga begrepp

I rapporten används begreppet “kön”, där “kvinnor” och “män” är de två variablerna. Detta utifrån offentlig statistik och de indelningar som görs av Statistiska centralbyrån (SCB) och övriga svenska myndigheter.

Begreppet “klass” åtskiljer “arbetare” och “tjänstemän”, där det förra syftar på personer med som mest gymnasieutbildning och det senare på personer med mer än gymnasieutbildning, utifrån SCB:s indelning.⁶

Kriterierna för rapporten

I *Feminism på riktigt* beskrivs hur målet om jämlik jämställdhet vilar på tre grundläggande kriterier:

1. att kunna leva på sin inkomst
2. att kunna jobba ett helt arbetsliv
3. att kunna kombinera jobb med familjeliv

Dessa kriterier utgör den analytiska ramen för den här rapporten.

Vad innebär jämlik jämställdhet i praktiken?

Arbetarkvinnor har arbetsmarknadens lägsta löner. De lever ofta med små ekonomiska marginaler och har oftare än andra svårt att ”leva på sin inkomst”. Frågan om vad jämlik jämställdhet innebär i praktiken blir därför att främst sätta fokus på att de med samhällets lägsta inkomster ska få höjda löner och bättre villkor. Då främst arbetarkvinnor återfinns i den här gruppen blir det en fråga om både klass och kön.

Löneinkomstgapet är särskilt stort just för arbetarkvinnor, som tjänar 67 procent av männens löneinkomster, att jämföra med tjänstemannakvinnorna som får 94 procent i samma jämförelse.⁷ Arbetarkvinnor är den enda gruppen i samhället som relativt sett backar ekonomiskt över tid.

Ojämställda och ojämlika arbetsvillkor är en central orsak till att arbetarkvinnor halkar efter. Fyra av tio arbetar deltid, oftast ofrivilligt.⁸ De har i störst utsträckning osäkra anställningar, jämfört med samtliga andra grupper, vilket bidrar till ekonomisk otrygghet och stress. En analys från Försäkringskassan visar att arbetarkvinnor i snitt har nästan dubbelt så många sjukpenningdagar som män, och att risken för långa sjukfall är särskilt hög inom kvinnodominerade sektorer som vård och omsorg.⁹

Arbetsvillkor

Genom att förbättra arbetsvillkoren kan fler kvinnor arbeta ett helt arbetsliv. Bättre villkor handlar också om att skapa en hållbar arbetsmiljö med rimlig bemanning, lägre stress och minskad risk för försämrad hälsa över tid vilket skulle öka möjligheten att stanna kvar i yrket och skapa långsiktig ekonomisk stabilitet.

Den svenska arbetsmarknaden är mycket könsuppdelad med en stor andel kvinnor – främst arbetarkvinnor – som arbetar i offentlig sektor.¹⁰ Finansieringen till den offentliga sektorn är därmed viktigt ur ett klass- och könsperspektiv.

Ett fungerande skyddsnet för barnfamiljer behövs också för att skapa jämställdhet i samhället. Utan ekonomisk trygghet blir det svårt både att leva på sin lön och kombinera arbete med familjeliv. Särskilt svårt är det för ensamstående mammor. En tillgänglig och väl utbyggd barnomsorg är därför en viktig jämställdhetsfråga. Om barnomsorgen är begränsad eller oflexibel, minskar kvinnors möjlighet att arbeta heltid.

Tillgång till barnomsorg utanför kontorstider är särskilt angeläget för kvinnor i arbetaryrken. De har oftare deltidsanställningar och mer irreguljära arbetstider. En fungerande barnomsorg minskar risken för att kvinnor ”straffas” ekonomiskt när de får barn, eftersom arbetslivet inte behöver avbrytas eller begränsas i samma utsträckning som för män.

På samma sätt behövs en väl fungerande äldreomsorg. När ansvaret för omsorg av äldre släktingar faller på kvinnor påverkas deras arbetsliv och ekonomi. En stark äldreomsorg avlastar anhöriga och gör det möjligt för kvinnor att behålla en stabil inkomst och heltidsarbete, i stället för att tvingas välja mellan omsorg och yrkesliv.

Även vuxenutbildning är viktigt, då ekonomisk jämställdhet kräver att kvinnor har verkliga möjligheter till kompetensutveckling och omställning. Det gäller särskilt dem som arbetar i lågavlönade eller osäkra jobb. Genom möjlighet till utbildning och karriärvägar kan fler byta bana och få ett hållbart arbetsliv.

Ekonomisk självständighet

Slutligen behöver ekonomisk självständighet ses i ett livslångt perspektiv. Jämställdhet handlar inte bara om inkomster under arbetslivet, utan även om trygghet inför och under pensionen. Ett rimligt skyddsnet för äldre är nödvändigt för att de som arbetat deltid, haft huvudansvar för hem och familj eller haft låga löner, inte ska straffas av pensionssystemet. Att kunna gå ned i

arbetstid eller avsluta arbetslivet i rimlig tid utan att riskera ekonomisk utsatthet är, ur ett klass- och könsperspektiv, en självklar åtgärd för att nå ett jämställt samhälle.

I de följande kapitlen sammanställs först den övergripande situationen för jämlik jämställdhet under den senaste mandatperioden, utifrån de tre kriterierna som specificerats ovan. Därefter följer en genomgång av den politik som genomförts av regeringen under samma period.

Tidöpolitiken och jämlik jämställdhet

Här nedan följer en genomgång av utvecklingen under mandatperioden, liksom Tidöpartiernas politik med bäring på vart och ett av de tre analysområdena om jämlik jämställdhet:

1. att kunna leva på sin inkomst
2. att kunna jobba ett helt arbetsliv
3. att kunna kombinera jobb med familjeliv

Att kunna leva på sin inkomst

Sveriges regering antog år 2016 sex jämställdhetspolitiska delmål, där delmål två avser ekonomisk jämställdhet. Målet innebär att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som kan ge ekonomisk självständighet livet ut. Utifrån målet om jämlik jämställdhet innebär det att alla ska kunna leva på sin lön.¹¹

Lönegapet mellan kvinnor och män

Löneskillnaderna mellan kvinnor och män har enligt Medlingsinstitutet varit i stort sett oförändrade sedan 2019. I statistiken från 2024 ökade dock gapet till 10,2 procent, en ökning med 0,2 procentenheter från föregående år. Utvecklingen går alltså åt fel håll.¹²

Beräknat på en arbetsdag mellan kl. 08.00 och 17.00 motsvarar skillnaden att kvinnor arbetar oavlönat från klockan 16.11, medan män får betalt hela arbetsdagen. I ekonomiska termer handlar det om cirka 4 500 kronor mindre per månad och 54 000 kronor mindre per år för kvinnor. Beräkningen görs av nätverket *Lön hela dagen* med underlag från Medlingsinstitutet.¹³

I deras beräkning finns inget klassperspektiv, dessutom baseras siffrorna på uppräknade heltidslöner. I andra studier, som *800 kvar till jämställdhet?*, påvisas hur det särskilt är arbetarkvinnor som backar ekonomiskt under tidsperioden.¹⁴

Ekonomiska förutsättningar under mandatperioden

Tidöregeringens mandatperiod har präglats av en svag ekonomisk utveckling med höga räntor och stigande priser, särskilt på mat och boende. Enligt SCB uppgick inflationstakten till 5,4 procent i januari 2024, från 4,4 procent i december 2023. Den ökade inflationen har till stor del drivits av stigande livsmedels- och boendekostnader.¹⁵

Konsekvenserna för hushållen har varit betydande. En undersökning från Verian, genomförd på uppdrag av Hyresgästföreningen, Majblomman, Röda Korset och Rädda Barnen, visar att 29 procent av ensamstående föräldrar med låga inkomster hade svårt att äta sig mätta. Det är en ökning med nio procentenheter på ett år.¹⁶

Ensamstående kvinnor med barn utgör fyra procent av landets hushåll, medan ensamstående män utgör två procent. Statistik från SCB visar att särskilt kvinnor i denna grupp har drabbats hårt av höjda matpriser, ökade elpriser och sjunkande reallöner.¹⁷

Reallöner och minskade ekonomiska marginaler

Trots löneökningar har prisutvecklingen överstigit löneutvecklingen. LO:s lönerapport 2024 visar att reallönerna sjunkit kraftigt de senaste åren. På två år har arbetarkvinnors reallöner minskat med tio procent och arbetarmäns med nio procent, vilket är historiskt stora försämringar.¹⁸

Möjligheten att leva på sin lön har minskat markant för personer med små ekonomiska marginaler. Särskilt svårt är det för arbetarkvinnor, ensamstående mammor samt de med otrygga anställningar eller i deltidsarbete.¹⁹

Välfärdens villkor avgör kvinnors ekonomi

Kvinnor utgör en stor del av arbetskraften i välfärdssektorn. Enligt SCB är omkring tre av fyra anställda i kommuner och regioner kvinnor.²⁰ Nedskränningar, besparingskrav och ekonomisk press i offentlig sektor drabbar i hög grad kvinnor och särskilt arbetarkvinnor. När kommuner och regioner inte fullt ut kompenseras för ökade kostnader får det direkta konsekvenser för kvinnodominerade yrken i form av högre arbetsbelastning och sämre ekonomiska villkor.

Deltidsarbete är ett av de tydligaste strukturella jämställdhetsproblemen. Kvinnor, särskilt arbetarkvinnor i välfärdsyrken, jobbar oftare deltid. Detta innebär lägre lön, sämre ekonomisk trygghet och begränsade möjligheter till karriärutveckling och löneutveckling. När politiken i praktiken gynnar heltidsarbete för dem som redan har lättast att kombinera arbete och familjeliv riskerar skillnaderna att förstärkas.²¹

Sveriges Kommuner och Regioners ekonomirapporter visar att de generella statsbidragen till kommuner och regioner under lång tid inte räckt för att möta pris-, löne- och demografiska förändringar.²² Konsekvensen har blivit att var femte kommun och omkring hälften av regionerna räknar med underskott 2025, vilket ytterligare pressat löner och arbetsvillkor i välfärden.²³

De politiska förändringarna under mandatperioden

Regeringens ekonomiska politik har under mandatperioden fokuserat på att motverka inflationen, värna stabila offentliga finanser och att ”stärka arbetslinjen”. Ett av de mest centrala verktygen har varit jobbskatteavdragen, som motiverats med att det ökar drivkraften att arbeta och sänker ”trösklarna”.²⁴

I budgeten för 2023 infördes ett förstärkt jobbskatteavdrag på 11 miljarder kronor och fortsatta förstärkningar 2025. I budgetpropositionen för 2026 anges tydligt hur jobbskatteavdraget förstärks med 17,36 miljarder kronor och hur grundavdraget för äldre förstärks med 4,04 miljarder (tillsammans ~21,4 miljarder i skattesänkningar för arbete/pension).²⁵

Under 2024 införde regeringen även tillfälligt höjda tak för rot- och rutavdragen. Vartdera avdrag fick ett eget tak på 75 000 kronor, vilket gjorde att privatpersoner kunnat använda upp till 150 000 kronor totalt för rot- och rutavdrag kombinerat.²⁶

Regeringen har under 2025 sänkt bostadsbidraget för barnfamiljer genom att successivt trappa ned och därefter avskaffa det tillfälliga tilläggsbidraget som infördes under pandemin. Det extra stödet minskades från 40 till 25 procent i början av 2025 och togs bort helt efter juni 2025. Dessa förändringar har lett till att barnfamiljer och ensamstående mammor, som tidigare fick stöden, nu har mindre pengar att röra sig med.²⁷

I samband med detta har regeringen tillsammans med Sverigedemokraterna presenterat en bidragsreform som bland annat innebär att ekonomiskt bistånd (även kallat socialbidrag eller försörjningsstöd) stramas åt och begränsas för familjer med många barn. Förslaget är planerat att träda i kraft den 1 januari 2027 som en del av en större pakettlösning, kallat ”bidragstaket”.²⁸

Olika effekter mellan kvinnor och män

Jämställdhetsmyndigheten konstaterar att jobbskatteavdragets effekter inte är jämnt fördelade mellan könen. Regeringens förstärkning beräknas gynna cirka 300 000 fler män än kvinnor. Skälet är att avdragets effekt ökar i takt med inkomsten, upp till en viss nivå och män har i genomsnitt högre löner än kvinnor.²⁹

Enligt SCB:s statistik *Lönespridning efter sektor och kön* (2024) är den genomsnittliga månadslönen 39 300 kronor för kvinnor och 43 800 kronor för män.³⁰ Regeringens egna beräkningar visar att avdraget ger störst effekt vid en månadslön runt 38 500 kronor, en nivå som fler män än kvinnor uppnår.³¹ Det är därför inte jämnt vare sig utifrån klass eller kön.

När det gäller rutavdraget visar Jämställdhetsmyndigheten i sin underlagsrapport från 2023 att även om fler kvinnor än män använder rutavdraget, är uttaget starkt kopplad till klass. Höginkomsttagande kvinnor kan köpa fler tjänster och få störst del av skattereduktionen, medan låginkomsttagande kvinnor sällan har råd att använda avdraget och därför får liten eller ingen nytta av reformen. Jobben i rutsektorn är ofta baserade på deltidsanställningar med låga löner, vilket innebär att de kvinnor som arbetar i branschen inte nödvändigtvis får ökad ekonomisk trygghet.³²

Jämställdhetsmyndigheten avstyrker också förslagen om bidragstak och begränsning av försörjningsstöd för större hushåll, med hänvisning till att förslagen ökar den ekonomiska ojämställdheten som särskilt drabbar ensamstående kvinnor med barn.³³

Arbetstidens betydelse

Jobbskatteavdraget baseras på arbetsinkomst och ger därför större effekt för heltidsarbete än för deltidsarbete. Enligt SCB arbetar 80 procent av kvinnorna heltid, jämfört med 90 procent av männen. Mer än dubbelt så stor andel kvinnor arbetar lång deltid (20 – 34 timmar per vecka).³⁴

Skillnaden blir ännu större när klass tas med i beräkningen, då fyra av tio arbetarkvinnor jobbar deltid – oftast ofrivilligt. Den här strukturella skillnaden innebär att arbetarkvinnor i praktiken får en mindre andel av skattesänkningarna.³⁵

Sociala ersättningar omfattas inte

Det förstärkta jobbskatteavdraget gäller inte heller för sociala ersättningar som föräldrapenning, sjukpenning och a-kassa. Eftersom kvinnor i större utsträckning står utanför arbetsmarknaden och tar del av dessa stöd, drabbas de relativt sett hårdare. Kvinnor tog 2024 ut 69 procent av föräldrapenningdagarna, liksom majoriteten av vab-dagarna. Detta visar på en svag försämring över tid i jämställdhet mellan könen.³⁶

Kvinnor är också sjuka i betydligt högre utsträckning än män. Arbetarkvinnor har fyra gånger så många sjukdagar årligen jämfört med tjänstemannamän. Detta beror bland annat på att de arbetar inom kontaktyrken och därför både lättare blir smittade. Dessutom saknar de oftast möjlighet att ”jobba hemifrån”.³⁷

Även bland mottagare av bostadsbidrag är ensamstående kvinnor med barn den största gruppen; 54 procent av alla hushåll med bostadsbidrag utgörs av denna grupp.³⁸

Trygghetssystemens förändrade betydelse

Trygghetssystemen spelar en central roll för ekonomiskt utsatta hushåll. Enligt Jämställdhetsmyndigheten var 60 procent av mottagarna av bostadsbidrag 2023 ensamstående kvinnor, medan 11 procent var ensamstående män. Även om regeringen aviserat höjda bostadskostnadsgränser för att bättre spegla dagens hyresnivåer har bidragets nivåer inte justerats i takt med prisökningarna. Därmed har bidragets värde minskat i reala termer.³⁹

Samma utveckling gäller barnbidraget, där en höjning har saknats i samtliga budgetar under mandatperioden, med hänvisning till att det inte är träffsäkert.⁴⁰ För till exempel ensamstående kvinnor med barn betyder det att en större del av hushållens kostnader finansieras direkt via lönen jämfört med andra grupper.

Kombinationen av stigande utgifter, minskade realvärden av stöd och bidrag liksom fallande reallöner gör att det har blivit allt svårare för förhållandevis många kvinnor att uppnå ekonomisk självständighet. För 2024 beräknar Försäkringskassan att 22 procent av ensamstående mammor med tre eller fler barn har en låg inkomststandard, där inkomsten inte räcker till för de mest nödvändiga utgifterna.⁴¹

Kapitalskatter och höginkomsttagare

Utöver arbetsrelaterade skattesänkningar har regeringen genomfört reformer inom kapitalbeskattningen, bland annat skattefrihet för sparande på investeringssparkonto (ISK) upp till 150 000 kronor. Detta är en skattesänkning som gynnar män i större utsträckning eftersom de äger en större del av det finansiella kapitalet. I juni 2024 ägde män 68 procent av hushållens samlade aktieförmögenhet.⁴²

Regeringen höjde även brytpunkten för statlig inkomstskatt 2025, från 598 500 till 625 800 kronor per år. Detta med argumentet att det ska löna sig mer att utbilda sig och arbeta.⁴³ Eftersom män i högre grad återfinns i de högsta inkomstskikten är de också större vinnare även av den skattesänkningen.

Att kunna jobba ett helt arbetsliv

Den sämre arbetsmiljön i kvinnodominerade yrken är ett av de tydligaste uttrycken för strukturell ojämlikhet på arbetsmarknaden. Försäkringskassan påvisar att kvinnor löper mer än dubbelt så hög risk för sjukfrånvaro på grund av stressrelaterad psykisk ohälsa jämfört med män. Könsskillnaderna förstärks av att många kvinnor arbetar i riskyrken inom välfärdssektorn med bristande arbetsmiljö som till exempel vård, skola och omsorg. Samtidigt tar de ett större ansvar för barn och hem, vilket skapar dubbla arbetsbördor.⁴⁴

Under 2024 anmäldes 13 500 arbetssjukdomar, vilket är 1 600 fler än året innan. Den största ökningen gäller arbetssjukdomar på grund av organisatoriska och sociala faktorer, som gått upp med 30 procent på ett år. Problemen handlar framför allt om hög arbetsbelastning och hög arbetstakt, där anmälningarna ökat särskilt inom skola, vård och omsorg. Sektorer där fler kvinnor än män arbetar.⁴⁵

Deltidsarbete hos framför allt arbetarkvinnor är inte sällan en konsekvens av en omöjlig arbetsmiljö. Nära 30 procent av vårdpersonalen arbetar deltid, och många uppger att det beror på att arbetet är så krävande att de inte orkar heltid och behöver återhämtning.⁴⁶ LO:s jämställdhetsbarometer bekräftar att dålig arbetsmiljö ofta anges som orsak till deltidarbete bland arbetarkvinnor, där jobbet beskrivs som psykiskt och fysiskt krävande.⁴⁷

Sammantaget leder sjukskrivningar, deltidarbete, höga arbetskrav och ojämnt familjeansvar till att fler kvinnor än män inte orkar arbeta ett helt arbetsliv. Den totala arbetsbördan gör att kvinnor ofta går i pension tidigare än män, vilket påverkar deras ekonomiska trygghet under ålderdomen och förkortar deras yrkeskarriärer.⁴⁸

Kvinnors hälsa

Under mandatperioden har kvinnors ohälsa fortsatt att öka, särskilt inom yrken med hög arbetsbelastning och låg kontroll, där arbetarkvinnor är överrepresenterade. Enligt Försäkringskassan står kvinnor för 79 procent av stressrelaterade sjukskrivningar 2024, och det är den största gruppen med sjukfall som pågått över 180 dagar. Faktorer i privatlivet, som civilstånd och att ha småbarn, påverkar också risken för långvarig sjukfrånvaro mer för kvinnor än för män.⁴⁹

Statistik från Jämställdhetsmyndigheten visar att kvinnor som grupp upplever sämre hälsa än män, men att skillnaderna förstärks av socioekonomiska faktorer. Kvinnor med lägre utbildning och lägre inkomst löper större risk för både psykiska och fysiska hälsoproblem. Bland lågutbildade kvinnor finns även en sjunkande medellivslängd under senare år, i motsats till alla andra grupper i samhället.⁵⁰

Folkhälsomyndighetens årsrapport 2025 visar att ojämlikheten i hälsa består, där arbetarkvinnor särskilt utmärker sig genom att ohälsan inte har minskat och att psykiska symtom ökat över tid.⁵¹

Att kunna avsluta ett arbetsliv i förtid med en rimlig inkomst

Möjligheten att avsluta arbetslivet i förtid med rimlig inkomst påverkas starkt av kön och socioekonomisk position. Sjukersättningen, som ersatte förtidspensionen, ges till personer med stadigvarande nedsatt arbetsförmåga. År 2024 var 57 procent av mottagarna kvinnor och 43 procent män. Bland personer med endast förgymnasial utbildning hade 9,2 procent sjukersättning, jämfört med bara 1,3 procent av dem med eftergymnasial utbildning.⁵²

Många arbetarkvinnor med låga inkomster och kort utbildning tvingas därför lämna arbetslivet i förtid, med lägre sjukersättning än tidigare och därmed minskad disponibel inkomst samt sämre ekonomisk trygghet. Den som har arbetat och fått beviljad sjukersättning får 64,7 procent av sin inkomst, som mest 23 777 kronor före skatt.⁵³ För arbetarkvinnor med låga inkomster innebär detta en kraftig minskning av den disponibla inkomsten.

Att leva på sjukersättning innebär dessutom avbrott i pensionsintjänandet, vilket ger lägre

pensioner. Kvinnors pension uppgår i genomsnitt till cirka 71 procent av männen. En skillnad som till stor del beror på deltidsarbete, lägre löner, längre sjukskrivningar och ojämnt fördelat omsorgsansvar.⁵⁴

Möjligheter till omställning

Möjligheten att få omställning inom arbetslivet är viktigt för många. Omställningsstudiestödet är ett nytt stöd i Sverige för personer som vill vidareutbilda sig eller byta yrkesinriktning. Stödet ges genom CSN och innebär ett ekonomiskt bidrag motsvarande upp till 80 procent av tidigare inkomst, under studietiden.⁵⁵

De senaste tillgängliga könsuppdelade uppgifterna från SCB för hösten 2023 visar att omkring 65 procent av dem som sökte omställningsstudiestödet var kvinnor och 35 procent män. Många sökande kom från kvinnodominerade branscher som vård, omsorg och utbildning.

Utifrån ett klassperspektiv visar SCB:s statistik att 60 procent av de som sökte omställningsstudiestöd redan har en eftergymnasial utbildning. Det betyder att en stor del av dem som söker stödet redan sedan tidigare har högre utbildning, även om omställningsstudiestödet riktar sig till personer i arbetslivet som vill vidareutbilda sig eller byta yrkesbana. Det kan alltså konstateras att möjligheten till omställning inte ser likadan ut för alla.⁵⁶

De politiska förändringarna under mandatperioden

I takt med ökad medellivslängd syftar regeringens reformer under Tidöperioden till att höja pensionsåldern med förväntningar på ett längre arbetsliv. Från 2026 kommer flera åldersgränser i pensions- och trygghetssystemet att kopplas till en riktålder som utvecklas med livslängden. Reformerna innebär i praktiken att fler personer förväntas arbeta längre, upp i åldrarna 65 till 69 år.⁵⁷

Att ha en god arbetsmiljö är ofta avgörande för att kunna jobba som äldre. I många kvinnodominerade yrken, såsom vård, omsorg och skola, är arbetsmiljön ofta påfrestande, vilket försvårar att nå den höjda pensionsåldern.

Analyser från LO visar att hög arbetsbelastning och bristande arbetsmiljö är vanliga skäl till att många, framför allt kvinnor, planerar att gå i pension tidigare än riktåldern.

*”För att höjd pensionsålder och längre arbetsliv ska bli realistiskt måste arbetsmiljön vara hållbar över hela arbetslivet. Det räcker inte med ekonomiska incitament; den faktiska förmågan att arbeta längre avgörs till stor del av arbetsbelastning, psykosociala förhållanden och möjligheten att anpassa arbetet efter ålder och hälsa.”*⁵⁸

Även fackförbundet TCO har betonat vikten av förbättrad arbetsmiljö: ”Utan förbättringar riskerar reformerna att gynna personer med mer fördelaktiga arbetsvillkor, medan andra tvingas lämna arbetslivet i förtid.”⁵⁹

Arbetsmiljöförbättringar

Det är tydligt att mer behöver göras för att förbättra arbetsmiljön, särskilt i ljuset av att medellivslängden sjunker bland arbetarkvinnor med lägst utbildning. Regeringens underfinansiering av kommuner och regioner får allvarliga konsekvenser: var femte kommun och omkring hälften av regionerna räknar med underskott 2025.

Detta slår hårdast mot kvinnor inom välfärden. Anställda inom kommuner och regioner har redan de högsta sjukskrivningstalen och den största risken för framtida sjukskrivningar. Den kraftiga ökningen av sjukfrånvaron inom välfärden visar tydligt hur bristande resurser påverkar arbetsmiljön.⁶⁰ Underfinansieringen försvårar också nödvändiga arbetsmiljöförbättringar och minskar kvinnors möjligheter att arbeta ett helt yrkesliv.

Förbättringar i omställning

För att underlätta möjligheten till ett längre arbetsliv finns ett omställningsstudiestöd, som ger vuxna möjlighet att vidareutbilda sig eller byta yrkesinriktning mitt i arbetslivet.

Dock visar SCB-statistik från hösten 2023 att stödet i mindre utsträckning används som ett verktyg för att stärka personer med kort utbildning eller svagare ställning på arbetsmarknaden,

då 60 procent av de som sökte omställningsstudiestödet redan hade en eftergymnasial utbildning.⁶¹

Som följd riskerar grupper som arbetarkvinnor att få begränsade möjligheter till kompetensutveckling eller yrkesbyte, vilket försämrar deras förutsättningar att orka och kunna arbeta ett helt arbetsliv. Omställningsstudiestödet riskerar därmed att förstärka, snarare än minska, ojämlikheter i arbetslivets längd och möjligheter.

Att kunna kombinera arbete och familjeliv

Den ojämna arbetsfördelningen påverkar kvinnors möjlighet till återhämtning, socialt liv och ekonomisk utveckling. Det obetalda arbetet konkurrerar med möjligheten att arbeta heltid eller att utvecklas i arbetslivet. Dessutom påverkar det hälsa, stress och möjligheten att leva ett gott liv.

Jämställdhetsmyndigheten konstaterar i rapporten *Livspusslet som inte går ihop* att kvinnor fortfarande tar ett oproportionerligt stort ansvar för det vardagliga, liksom för omsorgen av barn.⁶²

Kvinnor utför i genomsnitt drygt sex timmar mer obetalt och osynligt hem- och omsorgsarbete i veckan jämfört med männen, enligt en regeringsutredning till SCB 2021, med fokus på det obetalda hem- och omsorgsarbetet.⁶³

Bristande data om obetalt hem- och omsorgsarbete gör det svårt att utvärdera hur politiska reformer påverkar jämställdheten i praktiken. Eftersom mycket av det obetalda arbetet är osynligt i traditionell statistik riskerar beslutsfattare att få en ofullständig bild, vilket kan leda till att åtgärder inte når de mest utsatta grupperna.

Jämställdhetsmyndigheten framhåller därför behovet av mer regelbundna och detaljerade tidsanvändningsdata, där skillnader mellan könen synliggörs. Detta för att kunna planera och följa upp effektiva jämställdhetsinsatser.

Föräldrapenning och vab

Efter 50 år med föräldraförsäkringen där mammor och pappor har möjlighet att vara föräldralediga med sina barn, tar kvinnor fortfarande ut flest dagar med föräldrapenning. År 2023 stod kvinnor för omkring 69 procent av de betalda dagarna medan män stod för 31 procent. När även de obetalda dagarna räknas in är skillnaden ännu större.⁶⁴

Enligt TCO:s jämställdhetsindex 2024 har utvecklingen mot ett mer jämställt uttag varit trög och till och med försämrats något det senaste åren. Den ojämna fördelningen påverkar kvinnors arbetsliv, karriärutveckling och inkomstmöjligheter negativt och har lyfts som en viktig jämställdhetsutmaning av flera aktörer.⁶⁵

SCB visar också att arbete hemifrån är betydligt vanligare bland personer med eftergymnasial utbildning och inom vissa sektorer. Mindre vanligt är hemarbete i yrken där arbetsuppgifter kräver fysisk närvaro på arbetsplatsen (till exempel vård och omsorg). Då många arbetarkvinnor saknar möjlighet att arbeta hemifrån blir frånvaroperioder, exempelvis vid vård av sjukt barn, mer utmanande och ekonomiskt påfrestande än för personer med tjänstemannayrken.⁶⁶

Vård av närstående

Vård av anhöriga är vanligt i Sverige. Omkring var femte vuxen vårdar, hjälper eller stödjer regelbundet en närstående, och nästan var tredje gör det dagligen. Anhörigomsorg är ett betydande inslag i många personers liv.⁶⁷

I Sverige är anhörigvård tydligt könssegregerad. Enligt statistik från SCB utgör kvinnor en majoritet bland dem som tar ut ersättning för vård av närstående. År 2023 var 72 procent av mottagarna kvinnor och 28 procent män. En fördelning som varit relativt stabil under flera år, med omkring 70 procent kvinnor och 30 procent män.⁶⁸

Den obetalda omsorgen innebär ofta regelbunden frånvaro från arbetet eller begränsad flexibilitet, vilket kan påverka många kvinnors möjlighet att arbeta heltid, utvecklas i yrkeslivet och planera för ett långt arbetsliv. Det riskerar att påverka det ekonomiska handlingsutrymmet negativt för kvinnor i större utsträckning än för män. Dessutom kan det ha negativa effekter på hälsa och livskvalitet.

De politiska förändringarna under mandatperioden

Fungerande familjepolitik, barn- och äldre omsorg är centrala förutsättningar för att kvinnor och män ska kunna kombinera arbete och familj på samma villkor. Under mandatperioden har barnbidragets realvärde urholkats i takt med ökade levnadskostnader, vilket försvagat dess funktion som trygghetssystem. Detta drabbar särskilt ekonomiskt utsatta familjer.⁶⁹

Regeringens beslut att inte indexera barnbidraget efter inflationen har direkt försämrat ekonomin för kvinnor med låga inkomster och ensamstående mammor. Den förda politiken har i praktiken gynnat höginkomsttagare och män. De, som har större ekonomiskt handlingsutrymme, medan de mest utsatta kvinnorna har fått en ökad ekonomisk börda och fått det svårare att försörja sin familj.

Minskad barnomsorg på obekväma tider

Under de senaste åren har tillgången till barnomsorg på obekväma arbetstider minskat i Sverige, vilket fått konsekvenser för föräldrars möjlighet att lönearbeta. En artikel i SVT Nyheter från oktober 2025 visar statistik från Skolverket att andelen kommuner som erbjuder barnomsorg på tider som kvällar, nätter och helger minskat från 74 procent år 2018 till 53 procent år 2024.⁷⁰

I artikeln används Noor Badawi i Helsingborg som exempel på hur viktig verksamheten är för att kunna kombinera arbete med barnomsorg vid obekväma arbetstider. Hon är ensamstående mamma till två barn.

När barnomsorgen försvinner eller krymper tvingas ofta kvinnor i högre grad än män gå ner i arbetstid eller tacka nej till jobb med skiftande tider. Detta eftersom de oftare har huvudansvaret för barnens omsorg, logistik och praktiska vardag än barnens pappor. Särskilt drabbade blir ensamstående mammor som arbetar utanför kontorstider.

Att samhället inte ser över detta slår med andra ord hårt ekonomiskt mot kvinnorna som redan har de minsta marginalerna.

Nedskärningar i det offentliga

Konsekvenserna av nedskärningarna i kommuner och regioner begränsas inte till arbetsmiljön. När barnomsorg, äldreomsorg eller annan offentlig service fungerar sämre faller ansvaret ofta på kvinnor att kompensera.

Om barnomsorgen försämras kan fler kvinnor tvingas att gå ner i arbetstid, tacka nej till jobb och minska sin arbetsmarknadsnävaro. Samma sak gäller neddragningar i äldreomsorgen, där kvinnor tar ett större informellt omsorgsansvar för anhöriga.

Det är kvinnor som ofta får betala priset för politikens minskade resurser till välfärden, både i ekonomi liksom i fysisk och psykisk ohälsa.

Sammanfattande analys

Tidöregeringen och att kunna leva på sin inkomst

Tidöregeringens politik har haft tydliga konsekvenser för jämställdheten i Sverige, särskilt när det gäller ekonomiska villkor, i arbetslivet och möjligheten att kombinera arbete med familjeliv. Den ekonomiska politiken, som fokuserat på skattesänkningar, jobbskatteavdrag och reformer riktade till höginkomsttagare, har ökat ojämställdheten i landet.

Män som är överrepresenterade bland höginkomsttagare har varit de stora vinnarna av den förda politiken. Samtidigt har kvinnor – särskilt arbetarkvinnor och ensamstående mödrar – fått det relativt allt sämre. Löneökningar har inte hållit jämna steg med inflationen och stöd som barnbidrag och bostadsbidrag har inte justerats i takt med prisökningarna.

Detta har resulterat i fallande reallöner, minskad ekonomisk handlingsfrihet och begränsade marginaler för kvinnor med de redan lägsta inkomsterna. Allt sammanlagt har de existerande inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män förstärkts, och särskilt utifrån klass.

Tidöregeringen och att kunna jobba ett helt arbetsliv

På arbetsmarknaden kvarstår strukturella hinder som begränsar kvinnors möjligheter att jobba ett helt arbetsliv. Kvinnor och framför allt arbetarkvinnor är fortsatt överrepresenterade i lågavlönade, osäkra yrken som oftare är på deltid.

De kvinnodominerade jobben har oftare mer begränsade utvecklingsmöjligheter med sämre löneutveckling över tid. Arbetsmiljön är oftast som sämst. Nedsänkningar i välfärden och en ökad arbetsbelastning inom vård, skola och omsorg har lett till en högre, ofta stressrelaterad sjukfrånvaro. Detta har drabbat kvinnor hårdast, särskilt kvinnor i arbetaryrken.

Tidöregeringen har inte prioriterat att förbättra situationen. Kvinnor är fortsatt överrepresenterade i otrygga och slitiga jobb. Dessutom är det tydligt att kvinnodominerade jobb anses värderas mindre ekonomiskt, eftersom lönerna där är betydligt lägre än i mansdominerade jobb. Inte minst är nedsänkningarna till landets kommuner och regioner påtagliga under mandatperioden, vilket har slagit mot den majoritet av kvinnor som är anställda där.

Tidöregeringen och att kunna kombinera jobb och familjeliv?

Tidöpolitiken har haft negativa effekter på möjligheten att både kunna jobba och ha familj, vilket särskilt slagit mot kvinnor. Barnbidragets realvärde har minskat, vilket försämrar dess funktion som ekonomiskt skyddsnät, särskilt för ekonomiskt utsatta familjer. Inte heller bostadsbidraget eller underhållsstödet har stärkts för att särskilt stötta ensamstående mammor, som drabbats mest under senare års kristider.

Det planerade bidragstaket riskerar att ännu mer försämma för den här gruppen, liksom för kvinnorna med låga löner och de som står utanför arbetsmarknaden. Regeringen har i stället satsat på många miljarder i jobbskatteavdrag, rutavdrag och höjd gräns för statlig inkomstskatt, dyra reformer som främst gynnat män med höga inkomster.

Offentlig omsorg har inte utvecklats i takt med behoven, vilket innebär att kvinnor fortsatt förväntas ta huvudansvaret för det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Om statsbidragen till kommuner och regioner hade justerats för pris- och löneökningar, skulle förmodligen fler kommuner kunna erbjuda barnomsorg på obekvämt arbetstid, vilket direkt skulle minska deltidsarbete bland kvinnor och stärka deras ekonomiska självständighet.

Sammanfattande slutsats

Tidöpolitiken har förstärkt och ökat på befintliga köns- och klasskillnader. Den gynnar framför allt dem som redan har högre inkomster och som har lättare att kombinera jobb och familj – det vill säga främst redan rika män.

Samtidigt ökar bördan för kvinnor i arbetar- och låglöneyrken, och alldeles särskilt för ensamstående mödrar och kvinnor med utländsk bakgrund. Effekterna samverkar: mindre ekonomiskt handlingsutrymme, begränsade möjligheter till löneutveckling och högre sjuktal och

stress gör att kvinnor har svårare att delta på lika villkor i arbetsliv och samhälle. Något som i sin tur i en negativ spiral riskerar att minska den jämlika jämställdheten ännu mer. För att uppnå verklig jämställdhet behöver politiken förbättra ekonomiska villkor, arbetsmarknadsstrukturer och fördelningen av obetalt arbete, med tydliga resurser och långsiktig uppföljning.

Så kan Sverige bli jämställt

Ekonomiska åtgärder

- **Justera ersättningar i det sociala skyddsnätet, socialförsäkringar och det familjepolitiska stödet i takt med inflationen.** Försörjningsstöd, barnbidrag, underhållsstöd, bostadsbidrag och föräldrapenning bör följa pris- och löneutvecklingen för att fungera som effektiva skyddsnät, särskilt för låginkomsttagare och ensamstående kvinnor med barn. Justera även socialförsäkringar och a-kassa så att personer som tillfälligt står utanför arbetslivet kan ha en skälig inkomst.
- **Reformera skatte-, socialförsäkrings- och pensionssystemen ur ett jämställdhetsperspektiv.** Utforma systemen så att deltidsarbetande, lågavlönade och personer med osäkra anställningar inte fortsatt missgynnas.
- **Permanenta och indexera statsbidragen till kommuner och regioner.** Justera statsbidragen efter inflationen för att möjliggöra bättre arbetsvillkor och långsiktiga arbetsmiljöförbättringar inom välfärden.

Arbetsmarknad och arbetsliv

- **Främja heltidsarbete i kvinnodominerade yrken.** Prioritera investeringar i vård, skola och omsorg för att skapa fler heltidstjänster och minska ofrivillig deltid. Skärp regleringen av visstidsanställningar för att öka tryggheten och balansen på arbetsmarknaden.
- **Förbättra arbetsmiljön och minska stressen i välfärdsyrken.** Satsa på ökad bemanning, minskad arbetsbelastning och stärkt psykosocialt stöd. Lagstifta om maxtak för barngrupper i skola och förskola för att förbättra både arbetsmiljö och kvalitet.
- **Säkerställ lika löner och tydliga karriärvägar.** Arbeta systematiskt med lönekartläggningar, motverka osaklig löneglidning och skapa reella befordringsmöjligheter i kvinnodominerade yrken. Använd Lönetransparensdirektivet för att uppnå jämställda löner i praktiken.
- **Stärk stödet till utrikesfödda kvinnor på arbetsmarknaden.** Utveckla etableringsinsatser som kombinerar språkutbildning, praktik, mentorskap och nätverk. Säkerställ att bidrag till civilsamhällesorganisationer som arbetar med etablering justeras i takt med inflationen.
- **Inför en generell arbetstidsförkortning.** Förkorta normalarbetstiden, exempelvis från 40 till 35 timmar per vecka, och prioritera reformer som riktas till kvinnor i arbetaryrken för att öka möjligheten att orka arbeta ett helt arbetsliv.

Familjepolitik och obetalt arbete

- **Stärk den offentliga välfärden.** Säkerställ en god äldreomsorg. Inför avgiftsfri barnomsorg för alla barn och lagstifta om förlängda och flexibla öppettider i förskola och skola för att underlätta deltids- och skiftarbete.
- **Individualisera föräldraförsäkringen och främja ett jämställt uttag.** Använd ekonomiska styrmedel för att säkerställa att kvinnor och män tar ett likvärdigt ansvar för föräldraledigheten.
- **Synliggör och minska det obetalda arbetet.** Genomför informationsinsatser, utbildningar och policyåtgärder som främjar en jämnare fördelning av hushålls- och omsorgsarbete.
- **Kräv systematisk uppföljning av obetalt arbete inom jämställdhetspolitiken.** Älägg fler myndigheter att inkludera uppföljning av obetalt arbete i sitt jämställdhetsarbete.
- **Höj lägstanivån i föräldraförsäkringen.** Säkerställ ekonomisk trygghet under föräldraledigheten även för personer med låga eller oregelbundna inkomster.

Referensförteckning

1. Berglund, C, *Dagens Nyheter*, Regeringen firar kvinnan – och backar jämställdheten i smyg, 2024. www.dn.se/debatt/regeringen-firar-kvinnan-och-backar-jamstalldheten-i-smyg/ (hämtad 15 september 2025).
2. Jämställdhetsmyndigheten, Nu tappar jämställdhetsarbetet styrfart – färre myndigheter har jämställdhetsuppdrag, 2024. jamstalldhetsmyndigheten.se/aktuellt/press/nu-tappar-jamstalldhetsarbetet-styrfart-farre-myndigheter-har-jamstalldhetsuppdrag (hämtad 20 september 2025)
3. Kvinna till Kvinna, *Feministisk valkompass: Hur jämställd är partiernas politik?*, 2022. kvinnatillkvinna.se/feministisk-valkompass/ (hämtad 20 september 2025)
4. Stenberg, L, *Feminism på riktigt – en granskning av riksdagspartiernas jämställdhetspolitik*. (2022). premissforlag.se/wp-content/uploads/sites/6/2022/02/stenberg-feminism-pa-riktigt-sidvis.pdf (hämtad 20 september 2025)
5. Jämställdhetsmyndigheten, *Ett inneboende jämställdhetsproblem, om ekonomisk jämställdhet på svensk bostadsmarknad*, 2025. jamstalldhetsmyndigheten.se/media/pqnj0sjz/rapport-2025-17-ett-inneboende-jamstalldhetsproblem-2025-05-28.pdf (hämtad 22 september 2025)
6. SCB, Utbildningsnivån i Sverige, 2025. www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/utbildning-jobb-och-pengar/utbildningsnivån-i-sverige (hämtad 21 december 2025)
7. Stenberg, L, Jämställdhetsinstitutet, *800 år kvar till jämställdhet*, 2024. usercontent.one/wp/www.xn--jmstlldhetsinstitutet-51bd.se/wp-content/uploads/2024/09/800-ar-kvar-till-jamstalldhet-WEBB-.pdf (hämtad 16 september 2025)
8. LO, *LOs index för ett gott arbetsliv*, 2025. www.lo.se/lo-fakta/los-index-for-ett-gott-arbetsliv (hämtad 21 december 2025)
9. Försäkringskassan, Kvinnor är sjukskrivna dubbelt så ofta som män, 2025. www.forsaeringskassan.se/nyhetsarkiv/nyheter-press/2025-04-01-kvinnor-ar-sjukskrivna-dubbelt-sa-ofta-som-man (hämtad 21 december 2025)
10. SCB, Lönespridning efter sektor och kön, 2024. www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/loner-och-arbetskostnader/lonestrukturstatistik-hela-ekonomi/pong/tabell-och-diagram/lonespridning-efter-sektor-och-kon-2024/ (hämtad 21 oktober 2025)
11. SCB, Tema jämställdhet, 2024. www.scb.se/jamstalldhet (hämtad 10 september 2025)
12. Medlingsinstitutet, Löneskillnaden mellan kvinnor och män, 2024. www.mi.se/publikationer/loneskillnaden-mellan-kvinnor-och-man-2024-2/ (hämtad 1 oktober 2025)
13. Sveriges kvinnoorganisationer, Lön hela dagen, 2025. sverigeskvinnoorganisationer.se/project/lon-hela-dagen/ (hämtad 18 september 2025)
14. Se not 7
15. SCB, Inflationstakten enligt KPI 5,4 procent i januari 2024, 2024. www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/priser-och-ekonomiska-tendenser/priser/konsumentprisindex-kpi/pong/statistiknyhet/konsumentprisindex-kpi-januari-2024 (hämtad 17 september 2025)

16. Hyresgästföreningen, Majblomman, Röda Korset, Rädda Barnen, Ekonomiska villkor för ensamstående föräldrar, 2025. press.raddabarnen.se/pressreleases/ny-maetning-allt-svaara-re-foer-barnfamiljer-att-faa-ekonomin-att-gaa-ihop-3377355 (hämtad 30 september 2025)
17. SCB, *Women and men in Sweden*, 2024. www.scb.se/en/finding-statistics/statistics-by-subject-area/population-and-living-conditions/gender-statistics/gender-statistics/produktrelaterat/reports/women-and-men-in-sweden---facts-and-figures-2024/ (hämtad 30 september 2025)
18. LO, *Lönerapport*, 2024. www.lo.se/lo-fakta/lonerapport-ar-2024 (hämtad 29 september 2025)
19. Se not 17
20. SCB, Yrken i Sverige, 2025. www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/utbildning-jobb-och-pengar/yrken-i-sverige/ (hämtad 1 oktober 2025)
21. Jämställdhetsmyndigheten, Arbetslinjen påverkar kvinnor och män olika, 2025. jamstalldhetsmyndigheten.se/aktuellt/nyheter/arbetslinjen-paverkar-kvinnor-och-man-olika (hämtad 3 oktober 2025)
22. SKR, Statistik över kommuner och regioners ekonomi, 2025. skr.se/ekonomiochbudgetplanering/statistikoverkommunerochregionersekonomi.8290.html (hämtad 5 oktober 2025)
23. SKR, Ekonomirapport över kommuner och regioners ekonomi, 2025. skr.se/ekonomiochbudgetplanering/ekonomirapporten.8270.html (hämtad 5 oktober 2025)
24. Regeringen, Budgetpropositionen för 2026, 2025. www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2025/09/2025261/ (hämtad 1 september 2025)
25. Regeringen, Förslag om ytterligare sänkt skatt på arbetsinkomster och pension, 2024. www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2024/04/forslag-om-ytterligare-sankt-skatt-pa-arbetsinkomster-och-pension/ (hämtad 1 september 2025)
26. Regeringen, Tillfälligt höjt tak för rotavdraget, 2024. www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2024/03/prop.-20232486 (hämtad 1 september 2025)
27. Regeringen, Höjda bostadskostnadsgränser för barnfamiljer inom bostadsbidraget, 2025. www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2025/09/hojda-bostadskostnadsgranser-for-barnfamiljer-inom-bostadsbidraget/ (hämtad 1 september 2025)
28. Regeringen, En reform för att bryta bidragsberoendet och stärka Sverige, 2025. www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/09/en-reform-for-att-bryta-bidragsberoendet-och-starka-sverige/ (hämtad 1 september 2025)
29. Jämställdhetsmyndigheten, *Resultatrapporten*, 2025. jamstalldhetsmyndigheten.se/media/cwrkzvd0/rapport-2025-15-resultatrapporten-2025-04-16.pdf (hämtad 3 september 2025)
30. SCB, Medellöner i Sverige, 2024. www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/utbildning-jobb-och-pengar/medelloner-i-sverige (hämtad 14 september 2025)
31. Finansdepartementet, Effekter längs inkomstskalan av det förstärkta jobbskatteavdraget, 2025. www.regeringen.se/contentassets/fe9c2f4d5eb6451486f3a1cd55e43a35/effekter-langs-inkomstskalan-av-det-forstarkta-jobbskatteavdraget.pdf (hämtad 14 september 2025)

32. Jämställdhetsmyndigheten, Rutavdraget och jämställdhet, 2023. jamstalldhetsmyndigheten.se/media/uuhddkb2/underlagsrapport-2023-3-rut.pdf (hämtad 14 september 2025)
33. Jämställdhetsmyndigheten, Remissvar på SOU 2025:15, 2025. jamstalldhetsmyndigheten.se/media/ssfjsq5n/j%C3%A4mst%C3%A4lldhetsmyndighetens-remissvar-sou2025_15_alg.pdf (hämtad 14 september 2025)
34. SCB, Kvinnor arbetar fortfarande mer deltid än män, 2025. www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning-och-levnadsforhallanden/jamstallldhet/jamstalldhetsstatistik/pong/statistiknyhet/-jamstalldhetsstatistik-kvartal-1-2025 (hämtad 28 september 2025)
35. LO, *Sveriges jämställdhetsbarometer*, 2023. www.diskrimineringslagen.se/uploads/23-06-20_LO-Sveriges_jamstalldhetsbarometer_2023.pdf (hämtad 28 september 2025)
36. Jämställdhetsmyndigheten, *Jämställdheten i Sverige – samtliga lägesbilder*, 2025. jamstalldhetsmyndigheten.se/media/5fcfdjt/rapport-2025-15-jamstallldheten-i-sverige-samtliga-lagesbilder-2025-04-17.pdf (hämtad 2 september 2025)
37. Se not 9
38. Försäkringskassan, Hur många får bostadsbidrag?, 2025. www.forsakringskassan.se/statistik-och-analys/barn-och-familj/statistik-inom-området-barn-och-familj---bostadsbidrag/hur-manga-far-bostadsbidrag (hämtad 12 oktober 2025)
39. Jämställdhetsmyndigheten, *Ett inneboende jämställdhetsproblem – om ekonomisk jämställdhet på svensk bostadsmarknad*, 2025. jamstalldhetsmyndigheten.se/media/pqnj0sjz/rapport-2025-17-ett-inneboende-jamstalldhetsproblem-2025-05-28.pdf (hämtad 28 september 2025)
40. SVT Nyheter, Ministern: Därför höjer vi inte barnbidraget, 2025. www.svt.se/nyheter/lokalt/smaland/ministern-darfor-hojer-vi-inte-barnbidraget (hämtad 22 december 2025)
41. Försäkringskassan, *Barnhushållens ekonomi – svar på regeringsuppdrag*, 2025. www.forsakringskassan.se/download/18.4bd04d1c19705cd0c1f215/1750059892161/barnhushallens-ekonomi-2025-svar-regeringsuppdrag-dnr-2025-000545.pdf (hämtad 15 september 2025)
42. SCB, Stark börs lyfte aktieförmögenheten, 2024. www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/finansmarknad/aktieagarstatistik/aktieagarstatistik/pong/statistiknyhet/aktieagarstatistik-forsta-halvaret-2024/ (hämtad 8 oktober 2025)
43. Regeringen, Gränsen för statlig inkomstskatt höjs, 2024. www.regeringen.se/presmeddelanden/2024/11/gransen-for-statlig-inkomstskatt-hojs/ (hämtad 8 oktober 2025)
44. Försäkringskassan, Lägesrapport psykisk ohälsa – rekordmånga stressrelaterade sjukskrivningar, 2024. www.forsakringskassan.se/nyhetsarkiv/nyheter-press/2024-11-18-lagesrapport-psykisk-ohalsa-2024---rekordmanga-stressrelaterade-sjukskrivningar (hämtad 22 december 2025)
45. Arbetsmiljöverket, Arbetsskador, 2024. www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/arbetsmiljostatistik-officiell-arbetsskadestatistik/arbetsskador-2024/ (hämtad 22 december 2025)

46. Vårdförbundet, Tre av tio jobbar deltid i vården – många orkar inte heltid, 2023. www.vardforbundet.se/engagemang-och-paverkan/aktuellt/nyheter/tre-av-tio-jobbar-deltid-i-varden--manga-orkar-inte-heltid (hämtad 22 december 2025)
47. Se not 35
48. Jämställdhetsmyndigheten, *Ett jämställt pensionssystem*, 2024. jamstalldhetsmyndigheten.se/media/uuxg4s/underlagsrapport-2024-5-ett-jamstallt-pensionssystem-24-04-22.pdf (hämtad 13 november 2025)
49. Se not 44
50. Se not 36
51. Folkhälsomyndigheten, *Folkhälsan i Sverige – årsrapport*, 2025. www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/3a11f1932968414bae25a4da486340a4/folkhalsan-sverige-arsrapport-2025.pdf (hämtad 22 december 2025)
52. Försäkringskassan, Färre har sjukersättning – större andel psykiatriska diagnoser, 2025. www.forsakringskassan.se/nyhetsarkiv/nyheter-press/2025-05-07-farre-har-sjukersattning---storre-andel-psykiatriska-diagnoser (hämtad 20 november 2025)
53. Se not 52
54. Se not 48
55. CSN, Omställningsstudiestöd, 2025. www.csn.se/bidrag-och-lan/omstallningsstudiestod.html (hämtad 21 december 2025)
56. CSN, Studerande med omställningsstudiestöd väljer program framför kurser, 2025. www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/utbildning-samt-forskning-inom-hogskolan/befolkningens-utbildning-och-studiedeltagande/analyser-och-statistik-om-befolkningens-utbildning/pong/statistiknyhet/studerande-med-omstallningsstudiestod-vid-yrkeshogskolan-och-hogskolan-2023 (hämtad 21 december 2025)
57. Regeringen, Riktåldern för pension 2031 fastställdes till 67 år, 2025. www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/05/riktaldern-for-pension-2031-faststalld-till-67-ar (hämtad 21 december 2025)
58. Kommunal, Explosiv ökning av sjukfrånvaro inom välfärden, 2024. www.kommunal.se/nyhet/explosiv-okning-av-sjukfranvaro-inom-valfarden (hämtad 19 december 2025)
59. TCO, Så kan arbetslivet förlängas för 800 000 personer, 2025. tco.se/fakta-och-politik/pension/tco-sa-kan-arbetslivet-forlangas-for-800-000-personer (hämtad 20 november 2025)
60. Jämställdhetsmyndigheten, *Livspusslet som inte går ihop*, 2023. jamstalldhetsmyndigheten.se/media/3s4naedu/rapport-2023-17.pdf (hämtad 8 september 2025)
61. SCB, Studerande med omställningsstudiestöd väljer program framför kurser, 2023 www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/utbildning-samt-forskning-inom-hogskolan/befolkningens-utbildning-och-studiedeltagande/analyser-och-statistik-om-befolkningens-utbildning/pong/statistiknyhet/studerande-med-omstallningsstudiestod-vid-yrkeshogskolan-och-hogskolan-2023 (hämtad 21 december 2025)
62. SCB, Kvinnor lägger mer tid på hushållsarbete – män på fordon och reparationer, 2022. www.scb.se/pressmeddelande/kvinnor-lagger-mer-tid-pa-hushallsarbete--man-pa-fordon-och-reparationer/ (hämtad 8 september 2025)
63. Se not 62

64. Jämställdhetsmyndigheten, Jämställdheten backar inom vissa områden, 2024. www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning-och-levnadsforhallanden/jamstallldhet/jamstallldhetsstatistik/pong/statistiknyhet/pa-tal-om-kvinnor-och-man-lathund-om-jamstallldhet-2024/ (hämtad 3 september 2025.)
65. TCO, *Jämställdhetsindex*, 2024. tco.se/fakta-och-politik/jamstallldhet/jamstallldhetsindex (hämtad 3 september 2025)
66. SCB, *Arbete hemifrån och arbetad tid – arbetskraftsundersökningarna 2019 – 2024*, 2025. www.scb.se/contentassets/02d392aa65014c5a93d1fff6f16e6759/am0401_2025a01_br_amftbr2502.pdf (hämtad 3 november 2025)
67. SKR, Stöd till anhöriga, 2025. skr.se/socialtjanst/stodtillanhoriga.9321.html (hämtad 19 december 2025)
68. Se not 17
69. Försäkringskassan, Ersättningar från Försäkringskassan får allt mindre betydelse för barnfamiljers ekonomi, 2025. www.forsakringskassan.se/nyhetsarkiv/nyheter-press/2025-06-17-ersattningar-fran-forsakringskassan-far-allt-mindre-betydelse-for-barnfamiljers-ekonomi (hämtad 19 november 2025)
70. SVT Nyheter, Deltidsarbetsmarknad och barnomsorg på obekväma tider, 2025. www.svt.se/nyheter/lokalt/helsingborg/farre-kommuner-erbjuder-forskola-pa-obekvama-tider-har-ar-den-oppen-dygnet-runt (hämtad 21 december 2025)

Jämställdhetsinstitutet finns till för att granska svensk jämställdhet. Genom att koppla ihop klass och kön synliggörs vad som brister och vad som behöver göras för att nå ett jämställt samhälle – på riktigt.

Jämställdhetsinstitutet lyfter frågor om ekonomi, hälsa, arbetsvillkor och frihet för kvinnor och män i Sverige. Alltför att visa på att det går att skapa ett jämställt samhälle – bara vi vill.

Jämställdhetsinstitutet finns på sociala medier, i samhällsdebatten och i de politiska samtalen.

**JÄMSTÄLLDHETS
INSTITUTET**